

KOOLIELU

2.-30. aprillini on Paide kultuurikeskuses Järvamaa koolinoorte oma-loomingu näitus. 30. aprillil kell 16 näituse pidulik lõpetamine ja parimate juhendajate ning tööde autorite autasustamine.

Paide ühisgümnaasiumis on draamaõpetus au sees ning koolis tegutsevad ka näiteringid. Juhendaja Marju Mändmaa näitab lahtiste uste päevale tulnutele, et draamaõpetus ei tähenda vaid näidendi teksti pähetuupimist. DMITRI KOTJUH

Tulevased gümnaasistid alles otsivad lahendusi

MERIT MÄNNI

Kevad on käes ja üheksanda klassi lõpetajad valiku ees, kas jätkata mõne oma maakonna kooli gümnaasiumiastmes, sihtida pealinna poole või minna hoopis kutseõppesse.

Paide ühisgümnaasium korraldas üheksandikele avatud uste päeva eile. Kooli direktori Kersti Laastau ütlust mööda maja tulevastest gümnaasistidest umbe ei läinud, ent kohalolevate hulk näitas siiski head tulemust. «Huvi oli traditsiooniliselt hea – kohale tuli 28 noort. Põhiliselt nendest koolidest, kust ka varem on meile õppima tulnud: Väätsalt, Roosna-Allikult, Koigist, aga ka Paide gümnaasiumist ja Türiilt,» täpsustas ta.

Nagu Laastau märkis, oli avatud uste päeval huvilisi sama palju kui eelmistel aastatel, siiski täheldas ta, et Paide gümnaasiumist tulnud oli rohkem. Laastau meelest pole selles midagi imekspandavat. «Eks

meie lapsed käi ka seal (Paide gümnaasium – toim) vaatamas ja kooliga tutvumas, aga kui paljud neist otsuse langetavad ja sinna sügisel ka lähevad, seda me ju ei tea,» selgitas ta. «Samuti käiakse Tartus ja Tallinnas edasiõppimisvõimalusi uurimas.»

Laastau lisas, et üldjuhul jätkavad ühisgümnaasiumi üheksandikud samas koolis, neist umbes 30 protsenti valib kutseõppe, mis on viimastel aastatel hulgas populaarsust kogunud. «See on samuti mõistlik otsus, paljud on endale valmis mõelnud, et kutseõpe on just see, mida nad tahavad,» lausus ta.

Laastau hinnangul ühisgümnaasiumil on, mille üle uhkust tunda ja millega õppureid ligi meelitada.

Laastau tunneb uhkust kooli tugeva õppetase üle, seda tõestab ka vilistlaste antud tagasiside. «Seega julgeme väita, et meie koolist saab korraliku gümnaasiumihariduse ning omalt poolt oleme teinud kõik selleks, et valikained oleksid mitmekesised,» lausus ta. «Oleme pingutanud, et õppekava oleks huvitav kõikides õppesuundades (keeled, sotsiaalsuuna, loodusained – toim).»

Ta pani tulevastele gümnaasistidele südamele, et järgneval

UURI TEAVET

Aravete keskkool www.aravetekk.ee
 Järva-Jaani gümnaasium www.jaanikool.ee
 Koeru keskkool www.koeru.edu.ee
 Paide gümnaasium www.koeru.edu.ee
 Paide ühisgümnaasium www.koeru.edu.ee
 Türi ühisgümnaasium tyriyg.tyri.ee

kolmel aastal tuleb tublisti tööd teha ja lõputunnistuse nimel vaeva näha.

Üks uudistaja, kes oli tulnud ühisgümnaasiumi teabepäevale kindla mõttega sügisel just seal kooliteed alustada, oli Mona Kurss, kes praegu õpib Paide gümnaasiumi IXb klassis.

Kuigi nii mõnigi koolikaaslane jätkab õppimist Paide gümnaasiumis ja paljud sihvad pealinna kooli, on Mona otsustanud lõpetada gümnaasiumi kodulinna.

Samuti on ta endale selgeks teinud, et soovib valida keelte õppesuuna. «Kui kooli lõpetan, tahan minna veidi maailma avastama, näiteks Inglismaale. Silmaringi laiendamise mõttes,» põhjendas ta. «Hoiapani, et kõik praegused plaanid ka paika loksuvad.»

Türi ühisgümnaasium korraldas tulevastele gümnaasisti-

dele lahtiste uste päeva kevadvaheajal ja suisa kahel päeval.

Õppealajuhataja Maili Roosme ütles, et kool võõrustas ligi 70 tulevast üheksandikku. Kohale tuldi Türiilt, Paidest, Väätsalt, Laupalt, Retlast, Tallinnast ja Tsirgulinastki. «Pisut rohkem kui mullu. Alati võiks rohkem olla, aga nii ta on,» sõnas ta.

Uudisena korraldas ühisgümnaasium tänavu kooli pürgijatele põhianete testi kõrval ka vestlusvooru. Roosme ütlust mööda teadis õpilastest enamik, millist õppesuunda valida, vaid mõni üksik oli kahtlev.

Kolmest võimalikust õppesuunast kaldus suurema osa valik rakendusena kasuks. «Vestlusvoorus kuulsime seda, et kandideeritakse mitmes kooli, aga enamik ütles, et meie kool on siiski esmavalik. Kas see ka nii on, paistab sügisel,» lausus Roosme.

Ratastel bioklass veereb ka Järvamaale

Märtsis alustas Eesti koolides ringreisi Tartu ülikooli rändav bioklass, mis pakub õpilastele võimalust teha molekulaarbioloogia ja geenitehnoloogia labori tänapäevaste töövahenditega põnevaid katseid, muuhulgas ka eksperimente pärlilikusaine ehk DNAGA.

Rändava bioklassi eesmärk on tutvustada koolinoortele eluteadusi ja suurendada nende huvi biotehnoloogia valdkonna vastu.

Sihtrühm on X–XII klasside õpilased. «Sõidame mobiilse laboriga mööda Eestit ja külastame kooli, viime läbi katseid, millest on seni vaid õpikud kirjutanud, ja räägime eluteaduste valdkonda kuuluvate teadusharude saavutustest,» selgitas rändava bioklassi eestvedaja, TÜ molekulaarse biotehnoloogia professor Ants Kurg. Tema andmetel ootab bioklassi külla juba 48 kooli üle Eesti.

Koeru keskkooli jõuab ratastel labor järgmisel kolmapäeval, 9. aprillil, ent bioklassi instruktoreid Karl Annusver ütles, et plaanis on külastada ka Paide ühisgümnaasiumi. «Kuna saime neilt registreeringu alles hiljuti, jääb Paide järjekorras lõpu poole,» lisas ta.

Rändav bioklass külastab igal nädalal ühte kooli ja tahab aastas jõuda 30–40 kooli.

Koolikülastuste ajal sisustab

rändav bioklass kaasasoleva aparatuuriga labori, milles on võimalik teha mitmesuguseid katseid. «Need eksperimendid haakuvad õppeprogrammi rakendusbioloogia osaga,» täpsustas Kurg. «Näiteks on gümnaasiumiõpikus pilt PCRi masinast ja ka geelelektroforeesi aparatuurist. Meil on vastav aparatuur kaasas ning õpilased saavad seda praktiliste tööde käigus kasutada ja kinnistada õpitut teooriat.»

Rändavas bioklassis õpitakse kõigepealt kasutama mikropipette kui tänapäeva molekulaarbioloogia põhitöövahendeid. «Teadusliku eksperimendina teeme bakteri DNA-kontsentratsiooni mõõtmist ja sadestamist, mille tulemusel saame DNA muuta silmaga nähtavaks,» lausus Kurg. «Samuti teeme polümeraasi ahelreaktsiooni (PCRi) abil testi, kus uuritakse, kas meie analüüsitud DNA sisaldab ka meid huvitavaid järjestusi või mitte. PCRi reaktsioonide tulemust uurime geel-elektroforeesi abil.»

Projekti koordineerib Tartu ülikooli molekulaar- ja rakubioloogia instituut ning nüüdisaegse laboritehnika- ja vahenditega toetab juhtiv teadusettevõtte Thermo Fisher Scientific.

Thermo Fisher Scientific toetas rändava bioklassi labori seotamist 50 000 dollariga. (JT)

Eksamid lähevad riigile maksma tuhandeid

Riigil kulub tänavu riigieksamite ettevalmistuseks ja läbiviimiseks 309 800 eurot. Arvestades, et sel aastal sooritatakse 26 808 eksamitööd, teeb see ühe eksamitöö hinnaks 11,5 eurot, ütles riigieksamite korraldusega tegeleva SA Innove kommunikatsioonijuht Anneli Aab.

Kõige suurem osa kogu eelarvest kulub hindajate koolitusele ja eksamitööde hindamisele, kokku 194 400 eurot. Kogusummas 27 500 eurot kulub eksamitööde ettevalmistusele, et koostatakse põhi- ja lisaeksami ülesanded, eelkatsetatakse neid,

analüüsitakse, toimetatakse. Eksamitööde trükkimises, veo, ruumide rendi, eksamitööde tulemuste sisestamise ja muude otsese läbiviimisega seotud kulude tarvis on arvestatud 32 000 eurot.

Välisvaatluse eest tasutakse kokku 55 900 eurot. Riigieksamid valmistab ette ja viib läbi SA Innove ning raha selleks eraldab haridus- ja teadusministeerium neile riigieelarvest.

Riigieksamitena sooritatakse tänavu matemaatika kitsas ja lai valik, eesti keel, eesti keel teise keelena ja inglise keel. (Postimees)

Õpilased saavad metsatarkust proovida

Kuni 23. aprillini ootab riigimetsa majandamise keskus (RMK) kooliõpilasi osalema interaktiivses metsaviktoriinis.

Ühtlasi algavad RMK looduskeskustes üle Eesti kevadised tasuta loodusõppeprogrammid. Nii virtuaalsest kui ka metsas tehtavast loodusõppest osa saamiseks tuleb klassidel end kirja panna RMK lehel www.loodusegakoos.ee.

Kolmeteistkümnenda metsaviktoriini küsimused on RMK Oandu looduskeskuse juhi Tiina Neljandiku ütlust mööda metsandusest ja looduskaitsest. «Õpitakse tundma ka aasta puud, aasta lindu, orhideed ja vanarahva metsatarkusi ning piltidelt peab ära tundma näiteks putuktoidulisi taimi või metsatöid,» täpsustas ta. Viktoriini küsimused Neljan-

diku selgitusel koostatud kahes raskusastmes. «I–IV klassidele veidi lihtsamad ja V–XII klassidele rohkem infootsingut ja nuputamist nõudvad,» ütles ta. «Iga õpilane saab vastamiseks oma koodi, ent viktoriini abil võib õpetaja näiteks ka grupitööd harjutada või vastusevariantide üle klassis ühiselt arutleda.»

Juba kolmandat aastat on avatud ka viktoriini venekeelne keskkond.

Võitjad selguvad kolmes vanuseklassis ja tehakse teatavaks metsanädalal. Parimatele õpilastele ja nende juhendajatele on välja pandud auhinnad ja meened.

Viktoriinile saab end kirja panna ja küsimustega tutvuda aadressil: www.loodusegakoos.ee/metsakool/metsaviktoriin. (JT)